

632

Ms. theol. lat.
Quart 365

16359 Ph

Cat. 748

C. 748

748

a 20433.

16359

acc. no. 1410. 31

Theol. lat. Qu. 365

III. Vita Scti Wolfgangi csesloj

Cat. 748

Cat. M 18

Phillipps in S

16359

INCIPIT PROLOGVS
 RUM QUORUNDAM NROX HORTATVS SE
 dulo infimus ego. o. cenobitarum scilicet Emmerami
 compulsum suum sancti Wolfkangi vitam ab antecessoribus
 nostris in libellulis duobus dissimili interdu & in polita
 materie descriptam in unum colligere. atque aliquantulum
 sublimiori stilo corrigere. Quibus sepius renitendo
 ex imperitia magis quam malicia. tam ardui operis
 denegavi negotia. Sed illi quod mihi difficillimum vi
 debatur ex proprio. diuino leuigantes adiutorio.
 apertis inceptis non desistebant. donec me uotis suis
 parere et attemptare permittebant. credens utique
 quia non absque superno nutu huiusmodi foret exactio. di
 cente scriptura sacra. nihil in terris fit sine causa. Que
 sit autem cause substantia. id aliquo ratione et utilitate
 subsistens diffinitio. sancti augustini docemur rudimento.
 Voluntas dei inquit prima & summa causa est ^{omni} corporalium
 spiritaliumque motionum. Hac igitur fide atque spe inci
 tat. fratres adimplere curavi precatum. In quo scilicet
 opusculo hoc studere me denuntio. ut ea que si
 mili quidem sensu plura. si in emendato rusticoque
 stilo uidebantur vagabunda. regule aliquantulum
 grammatice artis subiugare. & ad literarios usus
 exemplare. Ubi uero dissimilis habebatur sententia.
 ut est illud. quod dicitur regem gentemque vngarorum ad sacram
 fidem conueruisse. nec non baptizasse. nonnullaque alia.

quo non solum aliter libellus. arnolphi scilicet monachi
 dialogus apud nos scriptus. sed etiam omnium quod adhuc
 nobiscum conuersantur. & se relatione patrum fidei compe
 nasse sancti Wolfkangi gesta testantur uerba discrepant.
 in sum est mihi magis sequi dicta scriptaque narratum. intra
 quos & maxime predictus uir dei in hac uita degens
 claruit. quam extinxisse. nam aliter libellus in quo uarietas
 habetur talis delatus est ex francis. Multa etiam que
 in libro neutro inueniebantur. fidelium quorundam
 attestatione compta addere studui. sique quedam
 addendo. quedam uero fastidiosius et ineptius dicta excer
 pendo. pluraque etiam corrigendo. sed & capitula
 ria proponendo. uobis fratres mei. exactoresque huius
 rei prout ingemoli mei paruitas promissit obediui.
 Iam rogo cessate plus tale quod exigere a me.

INCIPIT CAPITULUM

- I Quibus parentibus sancti Wolfkangus sit natus. & quali
 conuersatione a puericia fulserit. quodque matri sue
 de eo uisum fuerit. Accipi possint huiusmodi uocabula.
- II Relatio de nominis eius memoria. quia indifferentem
 in quanta auiditate scolis traditur literaturam cepit.
- III Quia cum quodam henrico sibi familiarissimo discendi
 causa ad Wurzburg conuolauerit. Repulsus.
- IV Quomodo ob quedam obscura in marciانو dicta escolasti
 cis a se enucleata a magistro Wurzburgensi sit
- V Quod uir dei renuntiare seculo decreuerit. si amici sui
 henrici precibus distulerit.

- vii.** Quom̃ henricus ep̃s treuerensis fac̃ sē̃ wolfgangū secū ire petierit. & ei om̃ē post se ep̃atus dignitatē subdere voluerit. sed ille h̃c rennu
viii. ens uix pueris docendis p̃eē ē senserit. De eo qd̃
viii. ep̃s henricus audita cōuersatione sc̃i uiri ceno
x. biū aliqd̃ sibi cōmittere studuerit. Quom̃ hen
x. rico p̃sule in roma defuncto. sē̃ Wolfgangū ad
x. se cōuocauerit ep̃s colomensis Bruno. Quē admodū
x. vii di ab ep̃o brunone dimissus patriā reuiserit.
xi. & ad monasticā uitā tēderit. Qualit̃ sēs Wolf
xii. kang abeato Odalrico p̃br sit ordinat̃. Ubi uiro
di sēs otmar p̃uisū apparens. qd̃ p̃sulat̃ regim̃ eēt
acceptur̃. q̃ntisq̃ id annis forē dispositur̃ p̃dixit.
xiii. r̃t. Quom̃ ex reuelatione p̃dicta incitat̃ p̃dicandi
causa pannonie petierit ēfinia. Sapiligrimo pata
xiiii. uienſe ep̃o sit reuocat̃. Quom̃ eidē ep̃i effectū iatis
xv. ponens̃ eccl̃e p̃sulatū suscepit. Qualit̃ in urbe ra
tispona monasticę uitę incuriā p̃spiciens doluit.
& p̃huiusmodi em̃datione rāuoldū in sc̃i Emmerāmi
xvi. cenobio abbate ēstituerit. De eo qd̃ qdā indigne se
xvii. rebant. q̃a p̃dicto cenobio abbate p̃fecerit. Qualit̃
& iā sē̃ monialiũ monasteria in p̃dicta urbe ēstituta
xviii. admonasticę uitę regulā p̃duxerit. Quomodo canoni
xviii. corum iura p̃uidere studuerit. Quanta p̃dicationis
xx. gr̃a refulserit. Quomodo uiro di p̃dicante. diabo
xxi. lica frans discurrere pplm̃ fecerit. Qualit̃ cū stoli
dy qdā tacite despiciens mox terrore fuerit cor

rept̃. s. postea sanitati restituit̃.

xxii. De cotidiana illi cōuersatione.

Yuarent.

xxiii. Quom̃ sacerdotes pagenses ammonuerit ut se obser

xxiiii. Quanta benignitate em̃dauerit. cū quosdā obuiū
penuriā missas cū aqua celebrasse audiret.

xxv. Qd̃ ita alienos sicut sibi subditis miām exhibuerit.

xxvi. Quanta in dustria multos famis tēpore p̃curauerit.

xxvii. De paupere quē p̃furto cōphensum excusauit.
eiq̃ uestimenta exhiberi iussit.

xxviii. Quom̃ hereticum uerba quēdā erroris dilectica arte
p̃ponentē. eadē arte mirifice confutauerit.

xxviii. Qualit̃ acesare ottonē rogatus. cōsensit in p̃orima
ratisponensi eccl̃e subdita fieri ep̃atū.

xxx. Quia p̃phetię spū claruerit. **Y**uenerit.

xxxi. Quomodo legat̃ sc̃i p̃sulis q̃ablato equo illi iussa ambu
lando implere studuit. subito equum sellatum in

xxxii. Ubi in cesaris ottonis expeditione multis ex flumi
inundatione periclitantib. ipse securus fluum
transiit. aliosq̃ transire fecit.

xxxiii. De clerico cui maledicendo oculoꝝ dolore ingessit. s.
postea benedicendo sanitati p̃stare restituit. **Y**rit.

xxxiiii. De muliere demoniaca curata. **Y**uā sanitati reddide

xxxv. I tē de alia muliere demoniaca curata. **Y**bundū fac

xxxvi. Qualit̃ uice domini suū tonitruū fulgurūq̃ t̃rore mori

xxxvii. De qdā rubilocens̃ eccl̃e egroto. pilli benedictione sano.

xxxviii. Quom̃ p̃danubii decursū in orientale pagoane plagā
p̃fect̃. corporisq̃ modestia p̃ueniēti ibi obierit.

ⁱⁱⁱ
xxxvi Qualit. p^rsei Wolfkangi obitu mox p^rsul Hartuic^o & ari
bo p^rfect^o aduenientes una cū reliqua plebe corp^o ei^o ad
ratisponā urbē diuexerunt. ibiq^{ue} in scē Emmerāmi ec
clesia sepelierunt. duct^o mox san^o ē effect^o.

xl De demoniaco q^uacemtarus ad locū ubi scē vir obiit de

xli De eo q^u ferro cōstrict^o ad ei^o sepulchrū uenit. s^uabsolut^o rediit.

xlii Quom^o regi henrico inuisione apparens p^rsenaru nume
ri descriptionē imperialē designauerit dignitatem.

xliii De quodā ceco inluminato.

xliiii De muliere debili apud ei^o tumultū sanata.

xlv I^{te} de quodā egroto. p^rei merita sanato.

1. **B** **INCIPIT VITA SCĒ WOLFKANGI.**
BEATVS IGITVR WOLFKANGVS NA
tione sueuigena. ex ingenuis parentib^{us}. & ut
sibi salomon optat. nec diuitias. nec paup
tate patientib^{us}. s^{ed} mediocrit^{er}. recteq^{ue} uiuentib^{us}. ē
percreatus; Qui nimirū ab ipsis infantie rudimēti
dōm fonte uitę sitiens. & caduca queq^{ue} despiciens.
magna meritor^{um} p^rrogatiua cepit emnere. mul
tisq^{ue} uirtutib^{us} studuit fulgere. f^{uit} & iā qd^{am} ei^o
matri uisū fuerit stellā in gremio portare. Qd^{am}
scilicet p^rsagiū cūueniens erat p^rclaris filiū uirtu
tib^{us}. nā unus illo^{rum} cecinit. de quib^{us} scriptura sacra
dic^{it}. qui docti fuerunt fulgebunt quasi splendor
firmamēti. & qui ad iusticiā erudiunt multos
quasi stelle in p^rpetuas eternitates. .11.

Natus ē puer n^{on} multo post baptismi grām adept^{us}.

wolfkangus ē appellat^{us}. Qd^{am} uidelicet nomen
ille p^rsemetipsū ē in^{ter}pretat^{us}. Nā in quodā armario
qd^{am} ipse ē strui p^rcepit in^{ter} reliqua sic erat permixti
m^{ix} poematū cōpositor ita scripsit. lusserat edicu
lā mandrita lupābulis istā; Veruntam^{en} p^r nulla sue
malitie nota hoc nom^{en} ei imponebat^{ur}. s^{ed} quādā ē sue
ta sue cognationis appellatione. quia & nomina
bestiarū in utraq^{ue} parte aduerti possunt. leo & enī
in idū significat diabolu^m. ut ibi. sobriū estote & ui
gilate quia aduersari^{us} ur^{us} diabolu^m tanq^{ue} leo rugiens
circuit querens quē deuorēt. X p^rm^{us} & iā nihilomin^{us}
designat. ut ē illud. ecce uic^{us} leo de tribu iuda;
Et ouis in bono ponit^{ur}. ut illud. nos aut^{em} p^rp^ris tuis &
oues pascue tue. Et in malo. ut ibi. sic oues in infer
no positi sunt. I^{te} patriarcha iacob ad filiū suū.
beniamin lupus rapax. Et poeta de p^rsona scē pau
li ita scribit. O lupe paulē rapax. qd^{am} iā remanebit
in orbe. qd^{am} nore trahas. Hinc itaq^{ue} apparē qd^{am} nul
lus iustificat^{ur}. s^{ed} repbat^{ur} ex nomine. .111

Crescente aut^{em} puero. sp^s scē grā augebat^{ur} simul in illo.
Nā cū iā circū septuennis eēt. parentes ei^o illū p^r
discendis litteris cuidā cōmendauer^{unt} clerico. hoc
uelut religiosi p^rmeditantes. qd^{am} & postea cepti
sunt gaudentes. ut p^ruiges inueni^{rent} filiū instructa
funes peccator^{um} quib^{us} semet circumplexos sentiebat^{ur}
soluerent. Idē v^{er} p^rciōse in dolis puer tanta audi
tate ac memoria literas cepit capere. quo pauci

annorum decursibus transactis. non solum hystorici sensus
superficie penetrare. uerum etiam intimas mysteri-
orum medullas inuestigare. Quam obrem in priua-
tis iam minime contentus est discere locis. sed ubi-
tunc in germaniae partibus maxime pollebat
scolare studium. patre ducente bitalassum adi-
it. id augense cenobium. Vbi quoniam eius fama inge-
nui prede audiebat. gratam est suscepit. breuique
tempore dilapso magistris quilli capacitatis
accum senserant efficiet suspectus. Veruntamen
nullo despectionis fastu ex huiusmodi eminentia
intumescebat. secum omnibus in domo dominiambu-
labat cum consensu. .1111.

Per idem tempus fuit in loco prefato propter studium scola-
re quidam henricus eximia franco. suorumque profapia
genitus. qui superdictum inuenit maximo sibi ad necesse
amore rogauit unice. ut secum ad herbipoli-
que arusticis Wurzburg uocatus ueniret. Hoc
autem ideo propensius suadebat. quoniam frater eius poppono-
mine monarchia illi episcopi tenebat. et quen-
dam stephanum de italia scolaris doctrine causa
eum duxit. quoniam omnibus ibidem discere cupientibus. satis
facere possit. Cumque idem henricus in huiusmodi perib.
persisteret. omnemque humanitatem que discendi ac
peregrinandi necessitas exigit promitteret. pe-
tenti tandem acquiescit. Venientesque simul ad pre-
dictam urbem scolarem adierunt magistrum. et subiecti

disciplina comorantes aliquantulis diebus habue-
runt propositum. .V.

Cum autem quadam die in mariano de nuptis
mercurii et philologie legeret. quoniam utriusque no-
men ritui profunditate conueniret. et non satis di-
ligenter exprimeret. inuenit ut soliti fuerat ad perspi-
catoris sensus uirum dei Wolfkanquon ueneret. et ut
numeri difficultatem explicaret. unanimiter postu-
laueret. At ille sic erat benignus. et doctus non solum quod
rogauerant. uerum etiam omne huius sententiae ser-
pulositate aperiens insinuauit. Quo conpro magis-
ter prefatus ira comotus. ne ulterius super intraret lectio-
ni subminutione prohibuit. Sicque malignus hos-
tis inuenta hac occasione tam per se quam per suos com-
plices famulum dei suffocare temptabat. Sed nimirum
sic flamma flatibus uenti agitata ualidi accendi so-
let. ita diuini sensus ardor qui in pectore Wolfkan-
gi apuerit coaluerat. nullo temptationis umbre
potuit extinguere. Ex illo itaque tempore sic ipse fa-
tebatur cui omnia uerba seredenda. de nullo carna-
li demonstratore scripturarum apprehendit pene-
tralia. tantoque sibi postea extitit amplius ingemum.
quantum distat inter hibnum solem et estiuum. .VI.

Huiusmodi ergo profectibus uir dei maturascens. cotidie
se ipso robustior uirtutibus succrescebat. etiam in
corde suo quasdam de euallae lacrimarum ascensio-
nes facere disponebat. Nam nisi amici perib. hen-

rici cū quo familiare ^{habuit} con tubernū retraheret.
omniū setarib^{cum} remūtiarē desiderus. S. assidue
tractans quia caritas n̄ querit que sua s̄. sed que
alteri. ad tēpus distulit. qd postea deuotū impleū.
VII. **B**reu de hinc euoluto tempore. henric^{us} ab ottonē
magno treuer^{ensis} suscepit archiepātū. & ut se
cū illuc aduenire obnixē flagitauit beatū Wolf
kangū. At ille aliquandiu resistens. cū bene n̄ pos
sē. male noluit ēē rebellis. pfect^{us} ē g^o cū amico.
Tunc uenerabilis antistes mīn^{us} dilectionis uī
quā erga uirū dī habuit explere cupiens. bene
ficiis. & dignitatib^{us} tantis uoluit eū honorifica
re. quaten^{us} p omne epātus sui potestātē seclis p̄se.
ceteris p̄lat^{ibus} haberet^{et} dignitate. Seruus aut^{em} dī ee
nodoxiā fugiens. sempq^{ue} p oculis illud apticū ha
bens nihil in tulim^{us} in hunc mundū. s. nec qd au
ferre possum^{us}. & q^{ui} cupiunt diuites fieri incidunt
in laqueos diaboli. tali honore se dicens indig
nū. tandē ē sensit scolasticos iuuenes sibi cōm
pari. prudenti usus ē silio. ut scilicet ingens
doctrinē talentū sibi adō traditū alius exhi
bendo sic dispensator fidelis fructificaret.
Inq^{ui} labore nihil lucri. nihil mercedis sibi mo
re setari. s. ut alios lucrificaret decreu^{it} operari.
De nullo nāq^{ue} discipulorū sic pleriq^{ue} solent doc
tores. illū satyricū clamantes uersū. nosse uo
lunt om̄s. mercedē soluere nemo. causa remu

nerationis aliqd exigebat. quāuis a plurib^{us} co
geret^{et}. Porro iuuenes quos ad erudiendū suscep
pit. n̄ solū liberalib^{us} exercebat doctrinis. uerū
& iā moralib^{us} in formabat disciplinis. Ut aut^{em}
quant^{um} discretionis eēt aliquantū inspiciam^{us}.
sic discipulis ei^{us} narrantib^{us} audiui^{mus}. adō se tem
peraū mī alūnos. ut cū quib^{us}da^m capaciorib^{us} artiv^{us}.
t auctorū difficilia queq^{ue} & p̄funda enodare. mōx
ad idiotas. simpliciore^{sque} se uertens. & nutricis
more q̄si lactū hystorie cibū p̄coquens suppedi
tare. Preterea quicūq^{ue} pauperes & humanis desti
tuti solatus. in ei^{us} discipulatu morabant^{ur}. carnali
n̄ min^{us} quā sp̄ali alimēto ab eo respucebant^{ur}. Non
dū v^{er} p̄br ordinat^{us}. a carne tamē se abstiniuit. nec
p̄ciosa uestimēta quesiu^{it}. uigiliis quoq^{ue} & orationib^{us}
ieiuniisq^{ue} dedit^{us} corpore solūm n̄ mīte setarib^{us} ne
gotius erat implicatus. **VIII.**

Hac g^o tā laudabili cōuersatione partū uisa. par
tū cōpta henric^{us} archiep̄s tā p̄ se ipsū quā p̄ su
os familiares dī famulū aggredit^{ur}. rogans. ut
aut clericali. t monachilē cenobiū aliqd re
gendū suscipere^t. Tunc ille p humilitatis excu
sationē solitā om̄i sublimitate se clamans indig
nū. tandē p obediētis subiectionē cōpulsus con
sensit. ut eēt detan^{us} clericorū. Hoc p̄matu licet in
uit^{us} uendicato. in religiosis t̄rori. ceteris fuit a
mori. Quos scilicet om̄s tā minis quā suasionib^{us}.

qd ante n̄ ē succurrant scē simul cibū cape-
re. & dormire. in claustris ^{studere.} lectionib; inten-
dere; & ne intima. t spalia neglegerent q̄b;
carnalia suppetere delectabilē ammo-
nuit. in omib; his se p̄bens exemplū. adeo iā
acunctis diceret n̄ ēē clericus. s; monachus;
VIII. **I**ntea p̄sulē henricū c̄tigit cesaris ottonis iussi-
one expeditionis causa romā p̄gere. ibiq; cū ali-
quantū tempus moraret n̄m̄ egrotare. S; cū se
desperare & eualescere. vocauit ad se cesarē. & ex-
posuit ei beati Wolskangi qualitātē. obsecrans
ut treueris literas mitteret. cū quib; ne anullo
idē di famulus inuiriaret̄ int̄ diceret. His p̄ci-
bus gestis. p̄solut debita mortis. Qua fama
treueris audita. sc̄s Wolskangus primo n̄m̄
um ē tristat. deinde c̄solari cepit. qm̄ quē di-
ue seli c̄ceptu cogitaret. tunc p̄agere licebat.
Cūq; iā c̄firmata m̄te repatriare uellet. archi-
ep̄s coloniensis Bruno q̄ & ducatū tenuit lūtrin-
gensē scē cū ad se uenire. ac p̄mittens illi omnē
humanitātē. necn̄ pontificatū honorē. conat̄ ē
scēu detinere. Hec sc̄s rē nunt. quia semē mar-
dua fixit. Aliq̄ndiu tam̄ cū illo c̄uersatus est.
Unde & frequētē postea retulit. quia eidē bru-
noni ep̄o similē in om̄i p̄bitate raro uiderit.
Notandū aut̄ m̄rno. quantē p̄fectionis uir is-
te fuerit. cui tanta p̄speritas secularis. p̄missio

egregi p̄sulis arrisit. plurimaq; quē scribi fasti-
diosū ē. nec tam̄ adhesit. Magni enī c̄stat meri-
ti. hēc om̄a relinquere. sc̄q; in hoc seculo m̄dicū facere.
Gloriosus ē archiep̄s bruno uirū di sentiens artio-
ris uir c̄uersationē aggredi uelle. cū amabili
tripudio dimisit eū iuxta placitū abire. At il-
le domū uenens. ab om̄ib; cognatis & amicis am-
bilē ē susceptus. obuiāq; habuit ut ita dicā sy-
renes. uelut alt̄ ulixes. Tunc om̄is partitela om-
nisq; cognatio meliorē substantiē hereditariē por-
tionē pollicentes. plures quoq; amici flagitantes
ne se deserere. dicunt. In te om̄is dom̄ inclinata
recubuit. Non desuer & iā q̄ adderent. quia scrip-
tura p̄cipit parentib; obsequendū. Agonizans
aut̄ di hēc c̄tēpnens om̄a. ipsi dñi n̄ri ihu xpi op-
posuit uerba dicentis. q̄ amat patrē. aut matrē
plusquā mē. n̄ ē mē dignus. Legebat forsitan. qd sc̄s
hieronim̄ ad quendā scribit̄ amicu. licet par-
uulus in collo pendeat nepos. licet sp̄aso cruce.
scissisq; uestib; ubera quib; te nutrierat mat̄ osten-
dat. licet pat̄ in limine iaceat p̄caltato patre ci-
tis p̄ge. sicis oculis ad crucis uexillū euola. sūma
pietas ē in hac rē te fore erudde. Intuebat̄ & iā
ioh̄m baptistā. cui quāuis sc̄a fuerit mat̄. & sacer-
dos pat̄. tam̄ utrosq; relinquens ne cū hominib; ha-
bitans pollueret̄ in heremū secessit. Huimodi ē ex-
emplis incitat̄ parentes scorsū euocans dixisse fert̄;

Rerū substantialiū portionē quā in disposuistis
parte. int̄ uos diuidite. Est nāq. quidā p̄poten.
ac diues domin⁹ q̄ grande patrimoniu in si illi
fidelit̄ seruire uolo p̄misit. in q̄ pars heredita
tis mee. & ipse ē q̄ restitue hereditatē meā in;
Credo & enī quia datur⁹ ē in tā sufficienti bene
ficiū. ut & uob aliqd p̄bere possi adiutoriū. Qua
p̄pt̄ rogo. nētanti beneficii p̄missa lacrimabili
intrūpat̄ querimonia. s̄ parate quē s̄ ad hēc
necessaria. Non enī querit negligentē. s̄ studi
osū seruitorē domin⁹ talis; Mox alacriores effec
ti parentes. nom̄ & locū quēll & ire inuestigant;
Quib⁹ ille dix̄. Modo scire n̄ potestis. postea uero
scietis. Deinde seiscitantib⁹ eis si aliquē suoz ha
bere dignaret̄ in comitatu. p̄rs̄ ētra dix̄. Lau
cis v̄ dieb⁹ transactis. tulit secū duos iuuenes. &
sp̄alē isaac suū scilicet uotū. qd̄ offerre do uo
lens in holocaustū. uenit ad monasteriū solita
rioz. in tenebrosa silua cōstitutū. Illuc nempe
p̄pt̄ artiorē rēgule disciplinā quē ibi noscitur
ē. di famulus elegit tendere; In illis aū dieb⁹
cenobitis loci ipsi sp̄alis p̄fuit pat̄ angloz gen
te p̄creat⁹ nomine gregori⁹. q̄ iuuenilib⁹ annis pa
tria. parentes. femina quoq. sibi desponsatā relin
quens ad monasteriū cōuolauit. Cui uita religiosis
simā quia n̄ opus ē hic retexere p̄mittim⁹. ne a
p̄posito deuiem⁹; Hui⁹ ḡ abbatis magisterio seruis

xpi Wolkangus se cōm̄dans. ueterē cū suis
actib⁹ hominē deposuit. & nouū monasticę
cōuersationis habitū induit; In qua quanto ri
gore. qualiq. obseruatione uixit. & uirtu
tū suarū exē. & multarū salus animarū os
tendit; Transacto itaq. tyrocinii sui tēpore
multi uicinorū monasteriorū p̄bitatis ei fama
resps̄i ad illū uener⁹. quos om̄s accepta abba
tis licentia in auctoralib⁹. simul. & artificialib⁹
doctrinis. & qd̄ his cōmin⁹ moralibus edifica
uit disciplinis. .XI.

Eodē tempore beatus antistes Vdalric⁹ cui sc̄itas p̄
totā redolē europā uisitandi fr̄s causa ad illud
solito more monasteriū deuenit. & cū aliquot
ibi dies moraret̄. cōgnita sc̄i Wolkangi quali
tate. magno caritatis affectu eū studuit amplec
ti. & uenerari. Non multop⁹ & iā quāuis remiten
tē ordināu p̄br̄m; Tunc uir di sacerdoti digni
tate sublimat⁹. implere desiderans qd̄ ē appel
lat⁹. om̄i humilitatis sarculo suū scopebat sp̄m.
sicq. puota quē sua distinxer̄ labia. holocausta
fidelit̄ obtulit medullata. Et quia cōtricio
ne tali semē do cotidie offerre studuit. diui
ne uisionis gratia sublimari meruit; .XII.

Nam cū p̄ sua aliorū salute iugit̄ exoraret. & hui⁹
modi p̄ces sc̄oz suffragiis intentissime cōm̄da
ret. beatū xpi cōfessorē otmārū cui se suaq. fr̄e

quentissime cōmīdabat. sibi in somnis assistere
uidebat. Quē nissus intendere. ab eo huiusmodi
accepit uerba. Quia rogat. ate ut intecedere p
te. manifesto nunc tibi quedā futura. quē t
puement intecessionis mee cura. laup & inops
de hac punitia egredieris. s. in alia in qua pa
more dñi ex-ulaberis. epātū caducis reb. sa
tis locupletē pdestinatione diuina susceptur
eris. Cui in administratione si fidelē te exhi
bueris. expletis uiginti duob. annis uitā trans
itoria cris exitur. & etnā ingressur. Et hoc p
cul dubio sento. qd animā cōditori redditur
es in loco ubi sub nomine xpi a xpianis me
moria mea uenerat & colit. Quo me in hora
exitus tui de egypto huius mundi spero aduen
turū cū ceteris. quos decemib. supnis ad te uen
tuos cōsolatores habere merueris. . XIII.
Huiusmodi cōmīssione pcepta. cō amplī q certū in
tendebat. acie mētis in speculū diuine cōtempla
tionis. reputans uigintī secū. qualit in salutē
aliq. sibi cōcessū duplicarē talentū. Cui rei
grā abbatissin licentia monasteriū. & nō mo
nachū deserens. immo sedm aplm maiora ka
rismata emulari cupiens. palemanniā deue
nit exul in noricū. Ad cuius orientālē plagā cū
humili comitatu pgens. pdicandi grā panno
niē petit cōfina. Ubi cū ueterū frutices et rox

9
exstirpare & steriles squalentiū cordiū agrō
euangelico ligone pfindere. frugēq. fidei inse
minare frustra laboraret. apiligrimo patam
ense pontifice ab incepto reuocat ē opere.
Dolebat enī idē pontifex tantū colonū in sul
cis sterilib. expendere labore. Cūq. ab eo reuo
catt. omīq. humanitatis studio susceperet.
apud illū rogat. cōmorabat. aliquot dieb.
Quo cōmorationis tempore idē ep̄s optime
usus. ut pote qui erat sagacitate omnimo
da plen. iuxta qd ap̄s docet. pbate sp̄s fidei
dō sint. clandestina. & manifesta diuini ser
uitii obseruatione. ac assidua sacre scriptu
re in dagatione satis. pbauit. hunc quē suscep
pgrinū. nō ēē girouagū. s. stabile uerē fidei dō
mesticū. Unde & quosdā defun. familiarit. al
loquit. dicens. O quā felix ecclā. quē dō uolen
te isto donabit. sacerdote. Ergo necessariū
ualde uidet. m. & utile. ut hunc famulo di pe
tā regim. ratisponensis episcopi. quia optime
cūenit. si enī abundat bona uoluntas. ut
tā & iā ad bona opera. pcedere faciat bene
collata facultas. Bonū quippe qd hic uir
seminare uoluit induratis cordib. paganor.
& salutis obsequiū qd repulit ecclā illoz. qn
doq. fortassis hoc eodē agrū dominicū ex co
lente dabit fructū suū in pplis xpianorū.

Ad hec quidā respondentes dixerūt. Qui fieri
potest. ut iste paup̄ & ignot⁹ ad honorē tanti
epatus mererē p̄tingere. cū iam nulli cele-
bres cognitioresq; p̄sone hūc sibi apud im-
p̄rem dignius ualeant acq̄rere. Illūb ille
dixit. Diuina & humana in se ualde p̄ban-
tur distare iudicia. Scrutator nāq; cordiū.
& renū ab initio mundi elegit ē terribilia
& ignobilia ut ēfunderet fortia. cetero
v̄ mund⁹ qd̄ suū ē sup̄be ad hora extollit.
s̄ in breui cū ēfusione distollit. Unde opo-
re p̄ciū censeo. ut cū auxilio marchieomi-
tis cū ē silio multa solā facere imp̄. pe-
tā ne p̄ambitionē quēquā ad p̄dictū epā-
tū assumat. s̄ ob x̄nā remunerationē que-
cūq; humile & modestū ac eruditū inue-
nerit. necn̄ officii ecclesiasticū aptū ei p̄ba-
uerit. hunc cuiūq; sit edicionis. l̄ parentele
p̄moueri faciat ad culm̄ eccl̄e. Qd̄ plura.
s̄ legationē ep̄i. ac suggestionē marchieo-
mitis imp̄ otto sedis sue & ecclesiasticę utili-
tati p̄spiciens. immo qd̄ uerū ē nūtu dī
in cui manu cor regis ammonuit. om̄s qui
p̄eode ep̄atu adipiscendo laborabāt auer-
tit. & se totū ad electionē uenerandi uiri
Wolfgangi ēuertit. sicq; legatos ecclesiasticos
misit. ut idē famul⁹ dī in locū cath̄edre

p̄emissicalis eligeret. deinde uolūc an nollit
ad francofurt ubi imp̄ nati dñi celebratur⁹
erat deducere. Legati & ut missi fuerant p̄-
gentes inuenit cū cū p̄nominato ep̄o cōmoran-
tē. s̄ ia ad patriā repetere cogitantē. Ignarus
cui erat rerū. p̄ se gestarū. & idcirco animū in-
tendit aliorū. Cūq; legati quartē uenerunt ei
indicauerūt. p̄mū reuertit ad secretariū cordis.
se suāq; dō cōmandans minutim⁹. de vi ep̄o piligri-
mo cui caritate illie detinebat⁹ causā legatio-
nis exponens dixit. Hoc nouū qd̄ in p̄nuntios im-
peratoris uenit. caritas tua ut arbitror fecit.
Sed licet mer paruitati timorē inueniat. p̄mū
tam bonę uoluntatis quā tanta excogitas
ti pietas ē diuina rependat. Iunc arrepto iti-
nere cū his q̄ missi fuerant ab imp̄. preter
ad ciuitatē ratissponā. ubi clerus & p̄pls ut imp̄
petit sedm̄ more ecclesiasticū unanimē sem̄ Wolf-
kangi eliger. sicq; cū cū uniuersali legatione
ad curiē regiā miser. Cūq; imp̄sentia cesaris or-
telat⁹. ante pedes ei uenialit̄ p̄strat⁹ se dixit in-
oignū. indoctū. ignobile. sub monachi r̄fessio-
ne degente sine licentia sui abbatis nihil acci-
pere debere. cōtremo ne sem̄ locū suā seditione
uiolantē implorant. Imp̄r aū uidens dīficē reu-
niente. magis de p̄bitatis ei dignitate certus.
q̄m in eo sp̄ale quidā agnō. quāuis reductam

multisq; genti epatū cōmīdauit. Deinde cū co-
mutatu fideli multoq; remissus. ratissponā ē in-
gressus. In qua cū canticis lenicis. & exultatio-
nis uoce suscipit. atq; more pontificū in thoni-
zar' a clero. & apulo sumo pastori cōmīdat. necn̄
a friderico archiepo. illiq; suffraganeis p' aliq;
dies in sacerdote aplice ibidē ēsecrat. Quā il-
le ēsecratione nolens uacuo secū portare uo-
cabulo. die noctuq; pontificali studiosissime
excoluit officio. Non enī ob epale fastigium
habitu mutare uoluit monasticū. s. quā int'
habuit humilitate. foris ostendit p' operū bo-
norū claritate. Memor etia sententis quē diē
p'ncipe tē cōstituer. noli ex tolli. s. esto in illis. q;
s. un' ex illis. n. dominari querebat in clero. s.
forma ē studuit gregi dominico. tractans af-
fidue. qd petechiele ppham ētra malos pasto-
res dī. Vt pastorib; q' pascebat semetipsos. & n. greges suos.
Perspectis q; & cognitis. rēb; episcopi beati p'sul
Wolfgangus cū uidiss; incūitate ratissponā
monastice uite in religiositate. embryo suspirans
dicere serī. Si monachos haberem. reliqua satis
suppetere. Cūq; sui familiares quidā respon-
derent p' multa loca monachos sup habundari.
uolens. & lacrimans dicebat. O quā desec ses. o
quā diminute fuerint asilus hominū. Qd
p'dest seruitis habitu sine operib; gestare. R. qv

lares monachi beatis equiperant angust. sela-
res v monachi apostatice. Hec au ideo locutus
ē. qm cernebat monachos in beati ē mmerami
martiris cenobio ē situtos abbate carere. &
quasi oues errantes sine pastore. p multa nāq; tēpora.
cūetudo fuit in ratissponensi eccla. ut q antistites.
ide cem & abbates. Sed hoc inde accidit. qd dū
p'sulos cenobium p'dictū ab imperatorib; t regi-
bus obtinentes in potestatis sue arbitriū redige-
rent. obeunte illo quem inuenerunt. nullum
deinceps substituere curauerunt. uerentes sci-
licet ne forte si monasterio iuxta regularis
uite usum pastor. & rector p'ficere. illos abu-
siua potestas. t obsequiū minueret. u q eo in epi
monasterii bona retinerent. atq; distraberent.
nec monachis necessaria p'uidere curarent. da-
bant eis licentia. unde cuq; possent acquirere qd
in uiciniū lucritū agerent. Que scilicet oia scilicet
p'sul dolens. & emendare uolens. misit ad tēne-
rentē monasteriū in q beati maximū corpora
lā relesent. & inde quendā in regulari disci-
plina strenuū nomine Ramuoldū aduocau.
q quondā fuit beinrico archiepo tē capellā
fuit. Hunc itaq; assumens in p'mis p'positū cōsti-
tuit. de hinc abbate in seī Emmerami cenobio
ordinauit. . NVI .

Quāplā de cōsiliariis ei indigne seruientes dicebat.

Ut qd ē & successorib; tuis pdis bona ad sem
Immeramū ptinentia. Laudant te multi s
n in hoc laudant. immo uttuperant. Vire
q̄ pomisicis ac abbatib; officio sic ante cesso
res tui facere ē sueuerant usq; m̄. nec arerent
quarunda rerū emolumento. Huimodi quippe
insipientia ē sapientis sale ēdienda. Quib;
ille respondit. dicens. Non erubescō insipien.
& stult' dici ppter dñm. Nā non illud aplicum.
Sapientia hui mundi stulticia ē apud dñm;
Hoc aū scire uos uolo. quia numq; m̄ impo
nā on' qd portare n̄ ualeo. epī & abbatib; etiā
m̄ uendicando. Sic enī beato gregorio attes
tante in decorū ē. ut in corpore humano ali
quod membrū alteri fungat' officio. ita nimi
rū noxiū. simulq; turpissimū. si singla rerū mi
nistria psonis totide n̄ fuerint distributa.
Suffic' naq; epō ut sūma uigilantia ansistat
pastorali officio. & abbati satis laboriosū p
uidere frūm salute. resq; monasteri sui poma
bene pcurare. Unde & ia & ipse distribuere
debet m̄i fr̄s officia. ut leuia onera sua. Cete
rū ut p̄sq; que pposuistis beati l' immeramū
martyris bona que me pssuadare ēque dicitis
pidere nolo. s; illi cui tradita s; ac seruic; di uisib;
omnimodis ē seruare uolo. hā & enī m̄ optime
famulant'. si illis q̄b; deputata s;. q̄q; exinde p

uidendi ē stāt abundant exhibent'. Cuiq; hec.
atq; huimodi uerba plurima retuliss; & scs Wolf
kangy. ita obstruēti ē os loquentiū iniqua. ut
ea que pri' uttuperabam laudarent dicentes.
Humanis diuina ut iusti ē ptulisti. rationis
nrē nugacitate. & sapientie tue excellentia
ostendisti. qd iā nob restat agendū. n̄ ut parit
et laudem dñi q̄ eccle sue donau te p̄sule tale &
tantū. lute qdē dñm pte laudem in eum. lute
tibi totis parem' ad omnia uotis. Constituto itaq;
Raualdo abbate n̄ passus ē beati Wolkangy
cui tibi commissos monachos penuria ulla rerū
uictualiu angustari. s; eo m̄ ut animarū. ita &
corporū curā habens. talia tantaq; p dia mona
choz usib; possidenda ē tradidit. de q̄b; absq; du
bio n̄ solu ide monachi. s; & ia hospites. & pau
peres. seruatoresq; cenobii sustentari ac pcura
ri sufficere possent. XVII.

Post hec q̄q; alia duo monasteria uirginū in ur
be ratispona ē stituta. ide supis. & in feri mo
nasteriū. ad regularis uite normā studuit p
ducere. Hic enī quo sub canonicē uite instituti
degebat. & p̄lieno seclatib; negotiis sese ubiq;
inungebat. occasione huimodi plurima in
cas sp̄alis uite dāna ē tingeat. Que om̄a cū
beati p̄sul ingrt attendere. & p̄his corrigendis
dū frustra laboraret. cogitauit in aliq; sui m̄ri

Loco professionis monastice uirgines constitueret.
Cuique eas sibi subditas ad unitatem per lucerem regu-
lare. alique facili ipsarum exemplis ad eandem
mentarentur religionem; Quid ita factum est. Nam in
ipsi municipio civitatis ad sanctum paulum congrega-
tione aptauit seimonialium. Ex quarum consideratione
ceteris quoque mutari ceperunt. Porro ipse sanctus
pater per his de supplicans. tam diuina reuelatio-
ne qua humana auctoritate roborari meruit.
Sed reuelatio diuina super inferiori monas-
terio in acceptum est signum ita. Solebat namque
pater pater tam nocturnis quam diurnis horis
in uicinia cenobia in uirga posita sepius adire.
ibi per orandi causam simul et explorandi
quoniam diuinum seruientem illis agere aliquando
comanere. Cuius hoc in monasterio infirmitas
tibi sanctus herhardus corporaliter repperit nos-
te quida existere. subito sopori dedito idem sanctus
herhardus quasi ueste humida indutus apertum
os. Per cuius uiam quidam uirum per communem salu-
tem studet efferre. scias me sanctorum esse. Unde
sic ego natus ita quidam uirum in hoc loco sancti
facias ueris. Quid enim me ueste humida cernis
indutus. scito ex hoc euenisse. quia a comorantibus
hic seimonialium lacrimis quidem assidue. Et per
dolor frustretur per suspiria sua. ut per multum in reperi
aliquid femore eundem nihil ab his artibus per quod easdem

lacrimas. per quod suas ad me effundere ab his
nunc curre. Quia obre uera sanctorum uirum ex
eius occasione hactenus tota negligentia hic
existit destruit. et monastice uirum discipli-
na infirmitas. Ex quoniam sanctus Welfgang sanctus
rior factus. Ad instituentem ibidem religionem
monasticam summa se deuotione accinxit. Qua-
le autem idem uenerandus pater celestis. omentum
per dignum accepit. cum in superioribus uirginum mo-
nasterio monachica uita institueret. subse-
quente uerba declarant. Illuc quod in uirum solus
adueniens. et ad celebranda missarum officia.
se per portum. quod si seque reliquas que ibidem celebra-
re habebant superstit. et in illis altaris inque ce-
lebratur erat missas cornu sinistro posuit. De-
inde in oratione se posuerunt per uirum
a deo poposcent. ut ex se laque uirum sinistra. spale
v signat pars dextera. si sibi placet. illis ca-
nonica instituta. que unum negligentem
sinistror su trahit per mutari. et monastice in-
ta que dextror su curre. institui ita digam
re reuelare. ut ante quam missas celebra-
das est sumare. easdem reliquas a sinistro index-
tru altaris cornu super quod uirum transference.
Completa itaque huiusmodi oratione. missas cepit
celebrare. In qua et uirum de eis uirum seque
seque per hunc. et hunc uirum humano de sinistra

ad doctrinam altari pariter uidentem celum transierunt.
Quo miraculo uiso. gratia dei indubitanter
et credibile uita instituit monachile. Sic
et beatus Wolkango per institutionem uirginum
monastica edocuerunt reuelatione di-
uina; Cum uidelicet reuelationi adiutorio
que humani cooperando ita affuit. Fide namque
tempus que gerebant predicta. Henricus cesaris hen-
rici gentem ducit monarchia tenebat in pa-
gania; Illic. et cum esset sollicitus cultor diuine re-
ligionis. id officium beatus Wolkango comisit
et prebendo quam subeundo. ut in monasteriis
puellarum superdictis disciplinam uite monachi-
li institueret; Tali et auctoritate uir diuini
roborat. tanto studioque quanto licenti instabat.
ut in omni uirginum cenobio que et subalio.
et sub sua deuotione in urbe erant posita. nam illa
duo superdicta duci. et in uile sancti pauli cenobio
episcopo subdebant. una eandemque sanctis regula et
disciplinam institueret. tantum in gratia di-
na largiretur. et beatus Wolkango corrigenti
in uile sancti pauli cenobio castitatem et castitatem
et regularis uite primam. ut ipse dux primus di-
uino coparet amore filia sua uocabulo ter-
gida earum uirginum collegio; Sed et uile in
diuina uirtute ipsi suffragantur. et talis est
in eis uirtutum. ut in uile sancti pauli cenobio

videntur fuisse spreabiles; hoc quoque de sancti Lumeri
monachis fuisse dicere. quousque abbatem Ram
noldum quem ipse presens illis riguit per: post eius dis
cessu. illosque quos ipse instituerat. tunc peccatis ex
igentibus sic quidam ioseph mortuo filii israel. dura se
vitare carnali inegre pro copulatione. ita et sancti
Lumeriam conuoluit multis peccatis et propositis succi
deretibus omnimoda spualis vite destructione etruat.
Sed hec amittentes ad proposita redeamus. . XVIII.
Iamque hoc quia dicitur in sancti Wolfi. Augustinus de iudas
fuit si per institutionem monasticam. non minori quam studio
se se accinxit ad instituenda omnes canonicos.
Que quia prope antecessoris sui michaelis episcopi inuali
tudine destitutum inuenit. omni sagacitate et in
dustria emulare studuit. primum quidem ut sufficienter
na uiceret. et uestitus canonicis affatu exhiberet. de
inde ut presens custodes idoneos prouideret. Dispositi
onem etiam in in refectorio simul comedere. simul
dormire. ne claustrum integrum horarum spatium
exercent. ne silentium illud totum frangere conarentur.
humores ut scolaribus studis intercomperire
seniores et ut per alios. et lectionibus. aut oratio
nibus uacarent decernerent. Ut autem adolescentibus
incipiendis scientie liberalis nouis forem
liores. frequentius uoluit tabulas eos ornare di
talis. Pluribus etiam eos perficiendi causa benefici
is innotari. Qui autem desiderant. et negligenter

117 800 5000

XIII **M**onasteriis & universis rebus rationabiliter ordi-
natis. discessit de cultu nequaquam exornata
omisit. prout dicitur. Et sic urbanis & suburbanis docu-
mentis dedit. etiam etiam plurimam suam diocesi
sanctos saluare. pulcherrime ad ore aspicit.
Quapropter cum missarum sollemni celebratione. et
in tantam plebem assidue ecclesiam frequentare. ut
pudat sollemnes missas domi remanere. uideretur
custodire. Ad pulchre etiam tam permixtis ex-
hortatione certati sacrosancti turbis effluere
solebat. quia illius fragrantia celestium aroma-
tu ad hunc. apud uideretur instat. quod per se habere
re uidetur mellis odor. Quibus patet per sumopere
desiderant. et apud. et utilis in disputatione reg-
ni celestis. populi et sapientissimi immine. ut bo-
tar sententia. Et sic melliti oris dulcedine per
quidam ineffabilem reperatur audire. ut si-
plici. et optimo genere locutionis. talisque anima. vi-
den nulloque oculis lacrimarum ductu. umbra.
Hanc siquidem aspiciendo accipere. gratiam. ut in
pulcherrime assistent. et in intentione audire. et
tunc. ut non absint. et apud pulcherrime.
sunt lacrimarum effusione. Quod per grandi boni
alargitore omnium bonorum. et effuso. per malicia sua
sauciat humani salutis inimicus. mundum quod
semper habebat. quibus poterat uiribus contra
illi exercebat.

.XX.

Nam die quadam cum in urbe ratissimam ad populum
solam morem et rationem. diabolus subito certam
turbine. et cum turbine tumultuosam turbationem.
ac nihilominus cum turbatione effusum multum po-
puli. et clamore. necnon super ecclesiam fragorem
dedit ingentem. et cum ecclesie receptacula pulue-
re dispersit. et nebula aliquorum obtutu caligi-
ne infudit tenebrosa. Quibus ex impulsu missis
auditis. populi perit. immo quod per erat pene in-
te alienat. cepta ecurrere. et discurrere. in
iniqua parte se iuxta. et recti possit eun-
te. Intus audiebant uoces hinc dicentium. in
urbe grande seu incendium. inde clamitantium.
ecce seditione facta multorum gladius ceduntur
ingula. Cumque per clamorem hinc sedandis mul-
ti sine casu fuisset laboratum. tandem quod erant
tantis inimici machinationibus ludificati. ita
gregati eruperunt de ecclesia. ut uix pauci rema-
nerent in illa. Lunc episcopus quod tante commotionis
pestatis percellere nequius. clamaui et dixi. hinc
ihesu christe solita fidelibus tuis gratia ecedat. hodie
uideant gloriam nominis tui. et effusione diabolus.
Que uerba secuta est serenitas aeris. et serenita-
te recursus in ecclesiam plebis. Cui uenerabilis an-
tistes maxime sacre doctrine uerba effundens. ad
illa die sibi spiritus sancti gratia dulcedine sermonis in-
stillante perficit. ut manifeste inimicum uicerit.

l fugauerit: q̄ p̄urbationis nimietatē ad horā
pene om̄ibz nocuit; Unde & postea fidelium de
uotio hanc c̄suetudinē p̄legit cepit habere: q̄
p̄stationes ep̄m turmati p̄uenirent: & seque-
rent: ac p̄dicationis erogationē sūma affectio-
ne amplecterent; .XXI.

Alio quoq; tempore beato Wolfrango in basilica
scti Pauli apli celebrante missarū sollempnia plebs
more solito aderat multa: Cūq; eū ex astanti-
bus q̄dā miles stolidus. ueste humili aspiceret
indutū. atq; dehinc sacerdotalibz uestimētis
uideret insulatū. plebeia stoliditate despectū.
& cordis ore murmurans dixit: O quā insipiens
fuit impr̄ illo tempore. q̄ pannosū istū. ac despi-
cabile in pontificali p̄mitione p̄tulit poteri-
tibi p̄sonis. que abundant in regionibz sue dei-
onis; Quā murmurationē q̄ noui cogitationes
hominū eodē mōto. & elēnt incompā. & e-
uident ad emendationē huius uiti manifestant;
Nā ut in euangeliis ad cognita respondit dñs.
ita huius hominis cogitata murmurationē ad
tempus n̄ abscondit. & in p̄sentiarū corrigeret.
ac murmurationis malū in futurū ab alius de-
unaret; Nūmo q̄ppe tunc subito corruptus
stantū sustentatione uix residere potuit. Que
cū uideret dominū suū tremebundū. & palli-
dū. ilico accurrens seiscntat ē qd haberet qd

uideret; Tu ille sacerdotibz adhibitis effusus.
quia circa uirū dī male cognauerat. & ob hoc
periculoso timore p̄cussus sit; Quo audito idem
dominus ei putans illū remedio facili posse cura-
ri. p̄fectū domū uenit secū. & aliquot dieb; recti-
mens curā exhibuit; S. cū nullatenus ibidē pos-
set curari. redux eū in ciuitatē ratisponā ubi
& illi contigit huiusmodi infirmitas: Ibi q̄ ad ep̄m
ueniens eū uellet egroti hominis erumnā.
& suam exponere querelā. uir dī p̄ueniens
illi sermonem dixit: Tace. scio qd uelis; Et con-
uer^{sus} ad uicē domnū taginū ait; Trai. tolle
aqua benedicta iuxta lectulū meū stā. ac spar-
ge sup hominē p̄foribz cubiculi stantē; Qui pa-
rens iussis. respexit aq̄ uirū benedictā. Ipse uero
ep̄s cont̄ hostiū cruce faciens. uerba quedā sa-
lutifera tacite p̄tulit. & sanat ē homo illa hora;

Unde iā dicendū. q̄li cōuersationis uis cotidie c-
strinxerit semetipsū. Iamta siq̄dē obseruantia
uix. ut p̄ exempli materia iure p̄palari possit;
Quāuis enī uniuersa illi gesta n̄ sciam. & que so-
nis digne p̄fite nequeam. panca tam cōpluribz
ut eūq; exp̄mere tēptam; Postq; q̄ p̄sulat apicē
suscep. n̄ melioribz uestimētis. n̄ delicatioribz cibis.
n̄ mollioribz lectisternis. quā antea fuit cōtentus.
Uigiliis. & orationibz q̄ antea solabatur. p̄sul facit
p̄sullebat; Nā sepi circa mensā nocte ita latēnt

Sub cūle ſci pſuliſ temporis accidit. ut cum pe-
nuria. quā ea aq. talis panis generis miſſa.
cū celebraretur ſacramentū. Qd̄ uir de cōperienſ.
tanta effudit lacrimarū imbre. ut crederet
ſui corporis amittere ſeſpiciat. Cū aū acutis
uerbis redargutionibz eoſ q̄ talia pſumebant
ſermonē. & illos deſenſiones licet manet qd̄ n̄
poſſent acq̄rere. tūq̄ audire. mox om̄s uiri
huius occaſiones aſcendit hūc. Incepit nāq̄ ut
ab om̄i terrorio pſinguloſ m̄ſeſ. cen. pſentire.
uenirent. & de cellario ſuo uinu acciperent.
aliſq̄ diuiderent. Cū caritatiue diſtributa
om̄ euenirent aptat ille pſalmiſte uerſiculū
reſpōdit. dedit paupibz. iuſticia ei rōne in ſclm ſcl̄.

CCV **C**um q̄ ſpiritualis paſtor tali ſupgrege ſibi cōmiſ-
ſū cuſtodia uigilare. in eoſ aia q̄ ſub alioſ p̄-
ſuli uirtuſa fuerant. miſericōdiz miſera celibe-
bat. Si enī a quoq̄ illorū in dieſ ree ſibi qd̄
aliqui. ſ. in diuiniſ. ſci in humaniſ rebz pater-
ret diſpendiū. n̄ alit̄ quā q̄ ſuſtinuit edoleſ.
uerbiſ. & rebz impendebat. m̄uiliū. Quā de re
familiaribz ſiſt̄ frequē moſtantiā cor. &
ſaſerit. q̄a om̄i quēq̄ ſiſt̄ rector. p̄uidere de-
buiſſet. dedit reſponſū dicens. Elemoſina
gerenū ē uocabulu. apud noſ aut̄ uirp̄ue
op̄ rōnē. Om̄a q̄p̄e op̄era bona quē in hac
pſenti uita q̄p̄ fideiſ operant. hoc uno uo-

mine cōpaguant. Conuenient̄ enī op̄s
mie exercet. q̄ p̄mo ſemetipſū & alioſ ſibi
ſubiectos in dō placita cūſtatione n̄ ſim-
gere. deinde ſic ait apl̄. dū tēp̄ habem.
operem̄ bonū ad om̄ſ ſuoſ n̄ ceſſat. p̄cimoſ
adiuuare.

XXVI

Quodā tēpore cū famiſ acerbitas multoſ mor-
tales p̄meret. & p̄p̄t hanc neceſſitatem in ſimi-
ta upli turba ad beatū Wolſtangu ueniret.
ille cūocatis p̄poſitis iuſſit. ut unicuiq̄ de
longinq̄ſ regionibz uenienti q̄ntū uellet da-
rent. eo tam tenore. ut cū domū repedarent.
dimidia ipſi annone parte paupibz erogaret.
ipſoſq̄ diſpenſatores ne munera ſup hac erga-
tione acciperent. artiſſimis obligauit muneriſ.
Cūq̄ in eadē famiſ tēpeſtare qd̄a negotiato-
reſ eodem causa frum̄i cū carpentiſ p̄eris
ſent ubi ſc̄ſ pſul manſitabat. mox cōperien-
teſ ibidē ee eundē pſulē. ſpecioſa eleger̄ na-
ſa cū q̄ p̄p̄mādo muſtrāt. & p̄oblacione
ei miſer. Ille & ſic erat lete uultu naſcula qd̄
ſuſcipere iubebat. & cibis & potiſ referat. cū
gratū actione remittebat.

XXVII

Vt aū ſci pſuliſ maior adhuc benignitas cog-
noſci queat. unū ei memorabile factū p̄ceſſi-
at. Quē q̄ ſc̄ſ paupes in ei vicinitate cōmora-
bant. unū enī cubiculū intransit. detortina que-

perindeque ad lectum ei parte abscondens in parua
festimam aufugit. Vnde autem de iniquum quod factum
e uidens. poterem pro seut e reu. & apphen
uent. ja flagellare nauis. e. illu beato viro
p sentau. Quo facto. circūstantes ut ille reus
vniis castigaret uerbis flagitando insit
tebant. At ille mansuet. cui derelict e paup.
& q sep orphano fuit adiutor. p qualdā re he
ricis defentiones. asserens maiore culpa ee
eo. q obseruare cubiculu debuerat. reu. ce
cusau. Deinde eueris. ad paupere cur ita
fecissā intrigan. paup. tremebundus ut
pote metuens penis magnis implicari. in
duntia inopia se questus e pati. hocq nudi
tate plau. lunc uir di pūscera mie como
ty. omniū exculau cū dicens. si bene uestit
fuisse. nequa hoc furtu fecissā. Qua p p
ex mūa munificentia. licet serie accipiat
uestimenta. & sūlūti cū uestit suppetant
tale qd ppetrauerit. te demū luxu cōmissā.
Quib. dictis n solum inuidia ac uisantiū mpa
gū. uerū etiam animos eo. ad elemosine largi
tate pociat. XXVIII

Augustinus ia dictu ē qmte pietatis. & copassio. in
iesute fuerit. in uerbis subsequenti. a quoset.
qua p picaet ingenu ferat. comē heret. pra
uicte. Na sic ab initio nascens. reele n detur

p quare os maligni hostis comē fide catholica
latrando locut. e uanitate. sic do disponen
te n defuer defendentes fidei se. uertatem;
Quia lā g heretic. andabatarū morte qd uer
bū caro factū e oppugnans dix. Si uerbū n
e factū. aut si factū. n e uerbū. Cū ad hoc mul
ta innotata eloquia. accidit ut scs Wolstan
gs illo adueniret. & acesare oratione rogaret
talib. respondere. At ille sic erat in spū hum
lūxat. qm inqt in habitu sum monachico.
ētendere n liceat. Quo dicto. ille heretic. cum
cia plerū nteru p dicta uerba. Tandē xpi p pug
nator coact. an. Quia n p spale. s. p carnale me
dicand. es antidotu. dic qd sit accidens. Ille v
multū arrogans. accidens ē inqt. qd ade. & alie.
p. subiecti corruptione. Rursūq pful. Quor
formari sit accidens edicto. At ille p m sic. re
um di omptis e fess. s. la gāta ē ticut. Ab eo loq
acesare simul & ab alus efflagit. quāuis mul
tu rennuerit. pcc qd erat impeditioris lingui.
tandē succinere disserunt. Accidens ē inqt qd rīfor
me. vnu qd nec accidit. nec recedit. ut adūlū
& sūm. alia qd accidit. & recedit. ut sūm
ritas. & dormitio. tēu qd n accidit & tūm
cedit. ut infantia & pūritia. qm qd accidit.
& n recedit. ut senect. & amicitia. Na ē g simili
tudine fili qd uir. & sapientia di patris. cū

haleth
i dman

nihil impossibile. p[re]dilectionis n[on]t[er] causis.
induit q[ui] p[ro]m[iss]e parabile accidens humani
tate n[on] imitans diuinitate. S[ed] hec om[n]ia cu[m] o[mn]i
lis fidei p[ro]p[ri]etate f[aci]t q[uod] sic beatus gregori[us] dicit.
fides n[on] habet meritum. cu[m] humana ratio p[ro]p[ri]e
experim[en]tu[m]. his & aliis salubrib[us] uerbis audien
tiu[m] corda intant[ur] edui. ut ille fili[us] belial p[er]
errore[m] satisfaciens ab egregio doctore uenia[m]
postulare; Vir au[tem] di[gn]ior ad ignoscendu[m]
qua[m] puniendu[m]. aliquis ei p[ro]mittit inuictu[m].
& ne ultra p[ro]fano illud recipere uerbu[m] sub
testimonio x[risti] sub anathemate int[er]dic[er]e.

VIII In tanta pietatis studia uidet[ur] p[ro]uidendu[m]. q[uod]
etiam famulus di[gn]e exerceat sup[er] gente[m] p[ro]mox; Hec
na[m]q[ue] gens nouit pax[ist]ianam inbuta fide. sacrilega
idola licet tepide abiecit. s[ed] q[ui]m catholicam ex
queret religionem q[ui] caruit pastore p[ro]f[und]o igno
ran. At medi[us] ordo cesar diuine cultor p[ro]cipue re
ligionis. aglorioso dux henrico. ceterisq[ue] fidelib[us]
e[m]p[er]at. ut q[uod] apud ipsa[m] gente[m] inchoatu[m] e[st].
p[ro]di amore regali potestate p[ro]paget[ur]. salub[er] p[er]
ticionib[us] libere assensu p[ro]bit[ur]. S[ed] q[ui]m poen[en]tia p[ro]m
cia sub responsentib[us] eccle[si]e parrochia extitit. p[ro]
ag[er] n[on] potuit n[on] ip[s]is antistitib[us] p[ro]f[und]o. Unde rex
legatione missa ad ep[iscopu]m p[er]uenit. ut acceptis p[ro]par
rochia p[ro]diu[m] in poen[en]tia sibi licet & ep[iscopu]m effice
re. lunc q[ui] di[gn]u[m] terre[m] in his que dicta s[un]t sibi.

p[ro]m[iss]et suos euocari. exq[ui]rent[ur] ab eis filii. q[ui]m
cesari eueniens reddere responsu[m] l[icet] n[on] ne
peticioni tali e[ss]entire. t[ame]n am[er]it[us] e[ss]et antithede
l[icet] r[ati]osa & magna sub p[ro]dicta l[icet] r[ati]osa p[ro]m
cie ira e[ss]et p[ro]m[iss]a. q[ui]a n[on] deditariu[m] copanitione
reru[m] n[on] aequum. l[icet] q[ui] an d[ic]it[ur] quid d[ic]it[ur]. Ecce ego
memor[is] q[ui] e[ss]et libere imp[er]io. o[mn]i ut ibi dom[us]
p[ro]corroborata scilicet eccle[si]am stabiliat. t[ame]n g[ra]m
morans e[ss]et sensuru[m] se cesari remandau[er]e. Cui[us] t[em]p[or]e
pagendi e[ss]et uenisse tanta fauit alacritate.
ut ipse p[ro]m[iss]u[m] coponere.

Sed neq[ue] hoc silem[us]. q[uod] aliquando p[ro]p[ri]etate sp[iritu]s ca
que uerba era[n]t q[ui] p[ro]sentia uidit. Q[uod] maxi
me p[ro]p[ri]etate libere p[ro]cipui ducis henrici pate
fuit. Cu[m] n[on] ad e[um] sic sepe solebat causa benedic
tionis d[ic]it[ur] e[ss]et speciosissima illi p[ro]f[und]o henrici
q[ui] p[ro]p[ri]etate m[er]itu[m] e[ss]et e[ss]et p[ro]nominau[er]e. s[ed] n[on]
s[ed] henrici appellat[ur] antistit[us]. sorore[m] e[ss]et maio
re[m] regna. aliter n[on] q[ui]m baptis[m]u[m] & de sacro s[an]c
to suscep[er]e abbatissa nuncupau[er]e. t[ame]n na[m]q[ue] multu[m]
alia que ex ore ei[us] audiuim[us]. sic ipse p[ro]dix[er]e impli
ta e[ss]et.

Alio q[ue] t[em]p[or]e cu[m] id[em] beatus Wolkang[us] inclinatu[m] in
die m[er]itu[m] uenisse quenda[m] q[ui]alq[ue] egilot f[aci]t hem
or legatario eunda[m] missit. ut in die sequenti om[n]es e[ss]et
cu[m]q[ue] habitaret q[ui] o[mn]es haberent e[ss]et firmatione[m] q[ui]
ion n[on] uenire uenire. Q[ui] in legatariu[m] m[er]itu[m] p[ro]p[ri]etate

iussa cupiens & adequo sternendo currens. repe-
rit cuius sibi sublatu. Quia obre nimis tristis.
& dolens. quod factu erat ignorabat. Amor enim si-
mul & timor expelletur. cum celerem implere ius-
sa. & implendi facultas erat nulla. quia nec
spes in euallo altero regrendo. nec vires fue-
rant in tanta uelocitati legatione sibi in die
ta perficere. posse ambulando. Preterea ita imbre
fuit irrigata. periculi itinera prebuit ingratia.
Humilis angustus. aliquandiu hesitans. quid faceret.
tandem. fides in domino elegit. ut ambulando iussa perfi-
ceret. Cuius in nocte tenebrosa. huc illucque pergre-
deretur. & in uia luctulenta sepi laboraret. clamare ce-
perat. Miserere mihi domine. miserere mihi & non desinas.
Wolfrango. attendens quatuor laborum in partibus.
prima iussa discurrendo. & latendo. Cuius hinc ali-
quid gemebundis dicebat. quippe comminatus. eual-
lo quidam. frenos. collaque impetum suum astare. Arbi-
tratus autem tunc eum. ad se non aliquid ascensore
stade comorari. diligenti inuacri. fuit
tunc cui res. propter inuacri. parumque uenerans.
interrogauit. ut aliquid ibi esset. S. illo die nocte
rante. & inuacri. cum nullus responderet.
ante. ad eundem ipsum equum. implemque. domini
sui peruenit. Facta autem die multisque quocumque
confirmatione. inueni superbiu. & inuacri. in-
ueni equum legum obtulit. coram omni. & iurens.

ab eis diligenti eum de foris equum. Veritatem nec
tamen per inueni. & ullus. quod hunc dicebat. esse suum.
Legum & legum ipse. & alii semiebant. quia gram
omni. pro fuli Wolfrango. & cessaret. quod se in uo-
cantes. etiam absens adiuuare potuerit. .XXXII.
Cum cessaret. octo mediis propter iniuriam sibi factam
frances partes inuadens. hostili manu usque pa-
risiu perueniret. in redeundo uenerat ad quendam
flumem. sui crepidine alui tumescenti. undis
exuberante. Multis autem ibi periculis. & uita
in aq. periculis. Verum diu cultor. cum suis appropinqu-
antibus. tam ingens periculum respex. in celum. & se.
suosque fideles. benedicens. ipsum in tripide monu-
it. transire flumen. Adhuc uero illis premere cunc-
tanti. & frances atque acriter impugnantibus. ille
propter sui comitatu. pro nomine domini. quod se pro more senit.
flumen transiens. sequentes. perperam. nullusque suorum
quequa periculi sustinuit. Tunc omnes pro gaudio miran-
tes. domini laudantes. uir humillimus. sic. pro miraculo
hoc. cum publicum obnixum regnum. .XXXIII.
Aliud in memorabile factum. in subiectu propositis
subiacent. uidetur inferendum. Quadam namque die. cum
ceditima. & selet. erat religione necessaria. quodam
tracare. cum clericis suis. quia ille. ^{qui} uocabulo. erat
humilis. in manu eum. respondit. S. & di. famulus. uel-
ut ex. spe. sione. paululu. irascens. deuotando. sim-
pliciter. suis. maledicere. oculis. ingessit. Mos. huius.

maledictione finita: ille p̄dict' homo grauem
pass' ē oculos dolore. Cūq' p̄ea beatus p̄sul inde
rē cū in choro sedente coopto capite sic mos ē
egrotanti in oculis: miseria mor' accessit ad
illu. & qd doloris patenti exq̄rit. At ille dolo
re oculos quēst' humilit' ab eo benedictionem
postulat; Cui dolori copatiens sēs vir oculos ei
signauit: sicq' sanctor' p̄stine restituit. S. ne p̄ hoc
signo diuulgaret' q̄si p̄ medela facie lauare iussit.
XXII Cū de p̄sul tēp' qdā sedet' iuxta cōmarios
apud sēi pauli monasteriū. mulier quedā ab in
mundo nex ita spū ante illi deferrebat. S. iux
ta ante p̄sentia ei uenit. cadens intra miserabilit'
cepit fatigari; Sēs au di famul' s' suspirans. ad
nos q̄ceū i fueram dix; Si digni eē q̄qua ab
om̄p̄te dō impetrando accipere: p̄ nulla re libe
ri' om̄m deperire. quā ut suū plasma dignaret'
a maligni hostis incurſu liberare. Hoc au illis q̄
oigni s' ad nō exaudiri iamū bonor' ē relinq̄n
tes. nos i aliq's psalmos copatiendo inter i dicam:
Tunc psalmodia imposita lacrimabil' p̄ ora
tione facta. At illa iacens q̄si dō mendo p̄ om̄a
uebra cōtinuit. Alio nō qd factur' ēē inter
oculis. ille suspiciens. tollit inq̄ ex domūq.
reducentis. q̄ possit aliqd referre. Quia sublata &
refecta. nos ea liberata ēē cōperiebant. S. nemo
nēm ausus ēt defamare. . XXXV.

Ite alia mulier ademonio obsessa. corā illo de
oneta ē. Vir au di fauores humanos fugens. ad
eos q̄ ferebant dix; Qd muros aduehitis in fir
mos. ducent ea in eccliam orantes. pilla. forti
tan in hoc d's uos exaudi &. Cū qm tēp' erat egro
um. mox sequens missa celebrat'. Qua celebra
ta q̄ aderant om̄s p̄ infirma exiebant. Un' au
de capellani sub sanguinario abscondens se filio.
qd actur' ēē diligenti intuebat; Porro sēs uir
breui oratione cōpleta. egredi cepit. Cū eade
mulier demoniaca obuia stans solito more ba
chata ē. At ille cōfidens in xpm. qm penetrare ea uel
l'. palma extendit. occulteq' dix; Cui nōssime.
Tunc sic ille q̄ abscondit' erat sciebat. intolerabi
lis fetor sentiebat. Deinde mox liberata cecidit.
& do gras egit; Deit' au p̄sul egress' dix q̄ assabam
ministris. Ite cū & mulierē illā de ecclia ducit'
te. & si uelit dare illi manducare. parat' ne ul
teri p̄ hac causa ad nos ueniat int' dicit. Quib.
uerbis satis declarat'. quia sollertia. q̄q' indol
tria om̄ne fugerit intentione cōnoceat. mal
lent' int' dū se in mente simulare. quā homin' placere.
In hec aīa qd incedo domino suo cū nom' tagini. . XXXVI.
cū q̄q' supi nōtione feci et uigil. nōtando uider;
Isaem p̄cipue sēi viri Wolskanga familiarita
te fugebat. & merito. qm p̄ om̄ne fidei p̄uce
tū ei se subdebat obsequio. dū g' erat Welunopoli.

Qd factū ē. aliquantulū ex infirmitate eua-
 lescens resedit. & p̄fessione p̄m̄ se cepit.
 deinde om̄s q̄ aderant p̄fide. spe & caritate
 satis luculentē ammonens. eos ac uniuersos sibi
 cōmissos cū intimis suspiriis dō sc̄isq. ei cōm̄da-
 uit. sicq. uatico sūpto humoten̄ se p̄strauit.
 Tunc cōmū siue cubiculari cūcere tēptabant
 de ecclā om̄s. exceptis familiarib. secū ex more
 cōmanentib. Quos vir dī p̄hibuit dicens. Rese-
 rate ostia. nullū q̄ uelit introire p̄hibete.
 Non enī nos q̄su m̄ mortales erubescere de-
 bem̄ n̄ ex malis opib. cū mortis debitū neces-
 sario exsoluerim. q̄ndo q̄dē ih̄c x̄ps q̄nihil morti
 oebuit ferme nudus mori n̄ erubuit in cruce p̄
 generis humani salute. Aspiciat q̄sq. in morte
 nr̄a. qd̄ pauert. & caueat in sua. Dī misereri dig-
 net̄ & in misero peccatori mortē n̄ subeunti. &
 cuiq. cā timide ac humilit̄ aspicienti. Hec cum
 dixisset. reuerent̄ oculos clausit. ac uelit in sō-
 no pausans in pace q̄eunt. Sic animā sacris ecclōz
 reddidit astris. Si queri tēp̄ lector q̄ctūq. istud.
 Anteriore die fuit ingrediente nouembre. XXXVII
Cū hec om̄a tēpore nocturno finirent. seq̄nti ma-
 ne funertis exequiis parantes ceper̄ anxiat̄. un-
 de possent ep̄m̄ adipisci. Int̄ea uenit iunau. en-
 sis p̄sul venerabilis Hartuinc. & aribo comes q̄
 tā viro dī int̄ laicos carissim̄. Hos q̄q. illō aduen-

turos nocte p̄terna uenerabilis p̄sul Wolkang
 inuocant. p̄longa silentia. & corporis molestiā
 laxata. adstantes subito dicens. Mundate domū.
 parate hospiciū. q̄a hodie ad nos uenient hospite
 boni. Et ut credatis q̄a uerū dico. hoc erit uob̄ sig-
 nū. Nauis in q̄ ferebant̄ bona domni Hartuinci
 archiepi. & aribonis p̄fecti. naufragiū in danubio
 p̄pessa ē. s̄ p̄miseciam dī homines salui facti. &
 idē dñi max p̄bitū meū huc aduenturi erant.
 factūq. ē ita. & ab eis aduentib. unā cū p̄p̄to
 fidelū copioso corp̄ beati Wolkangi susceptū. in
 die attrasitu illi septimo ad ciuitatē ratisponā ho-
 norifice ē platū. Vbi cū apud sēp̄ petrū fuisse & sus-
 cept̄. ac uigiliarū. missarūq. celebrationib. dō fore
 cōm̄dat. sustollentes cū magna reuerentia porta-
 bant cū p̄ singla urbis monasteria. nouissime & ad
 ecclā beati martyris Immerāmi. cui honorē dū
 uixerat intimo affectu excolebat. Qua missarū
 sollēnis. & exequiarū officii rite pactis magni-
 fice. atq. honorifice ibidē sepult̄ ē in ordine pon-
 tificū duodecimo. satis ēgrue numero sacro. in
 tali viro defuncto. in q̄ dñs miraculis uariis p̄p̄a
 manifestauit. q̄a hunc cū p̄ncipib. p̄p̄li sin ad locū
Post felicē sc̄i p̄suli Wolkangi excessū plurimū. xl.
 uirtutes. atq. signa ostendere dignabat̄ gr̄a di-
 uina p̄ illū. quorū quedā negligentia. & obliuio-
 ne faciente. ad cognitionē nr̄am minime p̄ue-

ner. quicquid v. relatione fidei cōpta in p̄pōssim
explicare tēptabim. Et hoc in p̄m̄ dicendū. q̄a
cū p̄uinciales unā cū vicib. loci ip̄sī q̄ s̄c̄ p̄sul de
funct̄ ē cūenirent. ut meliort̄. & maiort̄ basili
cā cōstruerent. nā delignoz materia p̄oz erat eti
ficata. q̄dā die murali insistentib. operi. q̄dā ad
ouct̄ ē energumini. Quē artifices miseratione di
uina moti apphēdentes. in illū locū ubi s̄c̄ dī
famul̄ s̄p̄m exalau. p̄strauer. Ubi mox p̄ s̄c̄i viri
merita sanctatis recepit gaudia. Deinde & iā loc̄
ille adiūsis languentib. frēq̄ntabat. & multi resti
tutione sospitatis ibi cōsolabant. q̄a ut beat̄ grego
ri dicit. plerūq. accidit. ut maiora ibi q̄ s̄c̄oz reliq̄e
habent. pueniant miracula. quā ubi eoz recon
orta sunt corpora. xli.

Homo q̄ q̄dā paup̄cul̄. q̄ oberiminū multoz p̄petra
tione circulis ferris in utroq. brachio fuit cōstrict̄.
& ex hoc grauissimis cotidie supplicis afflic̄. cū
multa s̄c̄oz loca p̄c̄ilē cruciat̄ remedio. cōmissiq.
sceleris abolitione plustrass̄. diuina tandē mise
ratione respect̄. ferri ligam̄ q̄d in uno gestabat br
chio p̄ s̄c̄i adalpi merita amittere meruit. Dein
de & iā qm̄ s̄c̄i Wolkangi famā plonq̄inḡs audiū
regiones adratiss̄. a ueniens. ubiq. ante sepulcrū
ei orationi insistent̄. alteri circuli cruciatu absoluit̄.
Hic ito rege necdū cesariss̄. in p̄ris dignitatē obti

25
nente paruit s̄c̄i Wolkangi in sonis uisione ubi
Visti n̄q. eēt qd̄ manens in s̄c̄i s̄c̄i meram̄ eccl̄ia ac
c̄er̄. & andi q̄ ad beat̄ Wolkangi sepulcrū in
eccl̄ia adē finē. Cūq. ibidē dī s̄c̄i Wolkangi p̄c̄ib.
in p̄s̄ conaret̄ orare. subito uidebat̄ ei ip̄sē s̄c̄i
stare. & hūm̄ ubi ^{eam} appellare. h̄m̄ere diligēt̄
litteras in mura q̄ s̄c̄i tumulū meū scriptas. I t̄at̄
ibi sic uidebat̄ solūm scriptū. p̄ s̄c̄i. Cūgilans̄ s̄c̄i
ric rex tractatione diutina s̄c̄i reuoluit paucissi
ma huius uisionis scripta. In p̄mis q̄ arbitrat̄ qd̄ p̄
s̄c̄i dies eēt mortū. multa dispensat paup̄ib. Cū
aū s̄c̄i dierū numer̄ p̄t̄r̄. & ml̄ in s̄c̄i corporalis
molestie sentire. p̄t̄r̄ ad s̄c̄i m̄s̄ p̄tinere. & ita
oē cēp̄ timere. Transacto v̄ & huius numeri spatio.
nihilq. cō infirmitatis passio. arbitrat̄ ē hūm̄ ma
merū ad s̄c̄i annos p̄tinere. ideoq. que & sup̄ cēp̄
timere. Cūq. s̄c̄i annorū numer̄ integer p̄transis
s̄c̄i. & septimi anni dies reuoluit̄ ueniss̄. cesaris
oignitate paplica suscep̄ c̄secr̄ atione. Tunc tan
oē sentiens q̄lis eēt sua uiso. gr̄as egit dō s̄c̄oz Wolk
kango. q̄ sibi talē reuelare dignat̄ ē dignitatē.
Quidā homo cecitate multat̄. ad beat̄ Wolkangi se xlii.
pulehū accessit. Cūq. ibi p̄c̄s ubrimas effudiss̄. su
bito visu recepto exauro. dō s̄c̄oz p̄suli gr̄as egit.
Alio quōq. tēp̄. mulier quē d̄ debilit̄ p̄s̄p̄e recepit
tandē saluē deportata ē a suis in s̄c̄i beat̄
inmeram̄ martyris. In q̄dū ante altaria reptando xliii.

magis quā ambulando penicione sedula. & ex
fuisse suffragia. adē ex labore. Igitur
quā scē templū scī p̄sulū Wolskangi reſedit hūm
tūq̄ misella corporē ac mēte inclinata tū p̄
& meritis se adiuvāri exoraret. subito lat
ceterorūq̄ m̄broꝝ contractio nodosa est soluta
ac tā uehēm̄t disrupta. ut sanguinis effusio dū
fluere in pauiūto; Iunc mulier p̄mū exiit
p̄ timore cepit clamare. deinde exiliens sana gra
tes reddidit dō. scōq̄ Wolskangi. **XLV**

Homo q̄dā nimis egrotē orandi grā uenit in beati Im
merami eccliam. Vbi dū se scōꝝ meritis postulare
liberari ab interitū sibi diutina egrotatione. de
mū decubuit iuxta scē Wolskangi tūbā. ibiq̄ fel
cit̄ soporati q̄nda virū statū p̄cerū. & canie ue
nerandū assistere uidit. atq̄ ab eo dictū audiuit. Vt
qd̄ tu hic. aut cui rei grā aduenisti. At ille respon
dit. Domine p̄p̄ta huc miser ueni. ut saner alōq̄
rib̄ q̄b̄ iā pannos plures laboram. Iunc uenerabi
lis heros uirga pastoralī quā gestare uidebat tan
gens eū dixit. Surge citi. ecce em̄ sanes facti. Mox q̄
iacebat q̄si mortuus. p̄merita p̄sulū Wolskangi
a somno egrotationis exerta exiliuit. & p̄ gaudio
clamans inquam p̄p̄t om̄ scōs q̄ illi laudant
EXPLICIT ITA SCī WOLSKANGI

Presul. Wolskangi cūcōis. scōꝝ uenit. unde.
Res tua qui scripsi. Iam uenit. esto. n. d.

Presul. monachus. n. d. n. d. n. d. n. d.
Scē ubi libru. Bonifacii. n. d. n. d. n. d.

